

VILTFORVALTNINGENS PRIORITERTE NASJONALE KUNNSKAPSBEHOV 2026

Bakgrunn

Hvert år betaler jegerne inn jeger- og fellingsavgifter til Viltfondet. Disse midlene blir benyttet til tiltak som fremmer viltforvaltningen, jf. viltlova § 43.

Bruken av midlene i Viltfondet drøftes med representanter for brukerinteressene. Dette må ses i sammenheng med at arbeidet med konkrete tiltak i mange tilfelle krever innsats fra de frivillige organisasjonene, og at de sentrale leddene i disse organisasjonene skal kunne ha synspunkt på disponeringen.

Frist for å sende inn søknad er 15. januar 2026. Søknad skal sendes inn gjennom Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter.

Søknader behandles etter [forskrift om tilskudd til viltformål](#).

Om tilskudd til viltformål

Målet for tilskuddsordningen er å medvirke til at det blir et høstingsverdig overskudd av vilt, og til å ta vare på produktiviteten og mangfoldet i naturen. Innenfor denne rammen, skal ordningen legge til rette for rekruttering og verdiskaping basert på jakt og fangst som del av friluftslivet. Tiltakene som iverksettes skal sikre kunnskapsgrunnlaget og gi bedre kunnskap om arter og bestander, og hvordan de kan høstes på beste måte.

Midler under posten kan også gå til tilskudd til vilttiltak og prosjekt i regi av regionale og landsomfattende organisasjoner, og lokale vilt- og utviklingstiltak som er nødvendige for senere å kunne sette i verk praktiske tiltak. Det kan også gis tilskudd til sentrale organisasjoner som utfører oppgaver for viltforvaltninga. I tillegg skal posten dekke utgifter til overvåkning for å sikre kontinuerlig oversikt over bestandsstatus og utvikling av arter og grupper av viltarter. Overvåkningsprosjektene skal gi et årlig oppdatert datagrunnlag for å sette i verk sentrale, regionale og lokale tiltak for forvaltning og justering av virkemiddel og avdekke kunnskapsbehov.

Avsatte midler for 2026

I Prop.1 S (2025-2026), LMD, er post 114071, tilskudd til viltformål, tildelt 38.578 mill. kroner. Av de avsatte midlene blir ca. 85 % tildelt prosjekter som omhandler høstbart vilt og ca. 15 % tildelt prosjekter som omhandler ikke høstbart vilt.

Omtrent 15 millioner kroner av tilskuddsmidlene fordeles til lokale og regionale prosjekter via statsforvalterne som behandler søknader til villrein, gås og ikke-høstbart vilt og via fylkeskommunene som behandler søknader til annet høstbart vilt enn villrein og gås.

De resterende midlene fordeles til prosjekter av nasjonal karakter, hvor Landbruksdirektoratet forvalter midlene for høstbart vilt og Miljødirektoratet forvalter midlene for ikke høstbart vilt.

En betydelig andel av midlene benyttes til stimulerings- og informasjonstiltak i regi av organisasjoner og andre, noe som vil videreføres i 2026.

En betydelig andel av midlene fordeles også årlig til forvaltningsrettet forskning og overvåking.

Prioriterte nasjonale kunnskapsbehov 2026 – forvaltningsrettet forskning og overvåking

Pågående flerårige prosjekter vil prioriteres, men tilskuddsnivået for enkeltprosjektene må vurderes nærmere etter søknad. Det er ønskelig å stimulere videre til langsiktige forvaltningsrettede forskningsprosjekter. Det er ønskelig at prosjektene har en grad av egeninnsats, egenfinansiering eller delfinansiering fra andre kilder. Bærekraftig høsting av viltet, bærekraftig forvaltning av viltets leveområder og effekter av konkrete forvaltningstiltak er ønskelige tema. Gode prosjekter med søkelys på flere arter og interaksjoner mellom artene i økosystemene vil kunne prioriteres. Det vil også kunne prioriteres å støtte mer grunnleggende forskning om artenes biologi, så som arealbruk, habitatvalg, overlevelse, reproduksjon mm. Dette gjelder særlig arter som har hatt en betydelig negativ bestandsutvikling.

Flere arter i og i tilknytning til kulturlandskapet, som rådyr, gjess, ringduer og rødrev, har stabilt høye eller økende bestander som har potensial for økt høstingsnivå. Det er ønskelig med prosjekter som frembringer kunnskap om hvordan tilgangen til jakt og forsvarlig jaktutøvelse i kulturlandskapet kan bedres.

Det er betydelig interesse og utfordringer knyttet til forvaltningen av hønsefugl og hjortevilt, og dette er artsgrupper som også vil bli prioritert fremover.

Hjortevilt

Det registreres stadig synkende kondisjon hos mange bestander. Overvåkingsprogrammene på bestand og helse gir god oversikt over situasjonen, men det er behov for å se nærmere på årsakssammenhengene og hvilke tiltak som kan gjøres for å snu trenden. Det er ønskelig med kunnskap om hvordan forvaltningstiltak kan bidra til å redusere hjorteviltbestander i områder med for tette bestander.

Hønsefugl

Hønsefugl er de småviltartene flest jegere jakter på. En god forvaltning av hønsefugl er derfor viktig. Gode prosjekter rettet mot hønsefuglenes bestandssvingninger og romlige bestandsdynamikk, predasjonstrykk, tilpasning til klima, jaktas påvirkning og forvaltningsmodeller, samt andre forvaltningstiltak kan prioriteres.

Rødrev

Rødrevjakt er tilgjengelig og det felles årlig et stort antall av arten. Tetthet og utbredelse av rødrev er trolig betydelig knyttet til menneskelig aktivitet, arealbruk og klimaendringer. Det er i mange studier vist at høye tettheter av rødrev medfører bestandsnedgang hos andre arter, særlig er bakkehekkende fugler utsatt for predasjon fra rødreven. Prosjekter som undersøker effekter av menneskelig aktivitet, arealbruk og jakt på rødrevens bestandsutvikling vil kunne prioriteres.

Ikke høstbare arter

Ca. 15 % av tilskudd til viltformål blir tildelt prosjekter som omhandler ikke høstbart vilt. Gjennom de siste revisjonene av jakttidsforskriften er det flere arter som er tatt ut av forskriften. Ved siste revisjon var dette heilo og rødvingetrost. Artene er tatt ut pga. negative endringer i bestandene over tid. Dette kan endre seg i positiv retning for bestandene, og artene kan bli høstbare igjen. Dette kan også omfatte arter som tidligere ikke har vært høstbare, men der sterk bestandsutvikling og/eller økende konfliktnivå kan gjøre det

aktuelt å åpne for uttak gjennom jakt. For noen arter kan kunnskapsgrunnlaget være mangelfullt. Kunnskap om bestandsutvikling for disse artene vil derfor være viktig.

For prosjekter eller aktiviteter som rettes mot trua arter henvises til tilskuddsordningen; "*Tilskudd til trua arter*".